

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

378.27

Szerző: *Bagyó János*

Hely

Cím: *Ahol tanulnak s ahol
lustálkodnak az egyetemisták*

Idő

"1923"

Forrás: *Az Ujság*

Személy

*Bp**1923. 7. 1.*

Helység

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Ahol tanulnak s ahol lustálkodnak az egyetemisták.

Ötvennyolc orvostanhallgatónak nem írták alá a leckekönyvét. — Sok medika szeptemberben kénytelen lesz abbahagyni tanulmányait. — Beszélgetés Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszterrel a nőhallgatók sorsáról.

Néhány nappal ezelőtt levelet kapott *Az Ujság* szerkesztője. Egyetemista kéz írta s ez van benne:

„A budapesti Pázmány Péter-tudományegyetem érthetetlen ellenszenvvel viselkedik az orvostanhallgatókkal szemben. Ennek tudható be, hogy nőket egyáltalán nem vesznek fel az orvosi fakultásra. Eddig ez nem volt olyan nagy baj, mert a pozsonyi Erzsébet-egyetem a nőknek is készségesen adott hallgatókat. A pozsonyi egyetem azonban most Pécsre költözik s bizony a legtöbb nőhallgató a mostani rossz viszonyok között képtelen Pécsre menni. Sokan nem fogják itthagyni a szülői házat és abba a kényszerhelyzetbe kerülnek, hogy szeptemberben abba kell hagyniok tanulmányukat, ha csak a budapesti tudományegyetem orvoskara meg nem könyörül rajtuk.

Sok jogos érdekről van szó, sok egzisztencia forog veszélyben. Éppen ezért felkerestem a kultuszminiszter urat s megkérdeztem tőle, hogyan fog segíteni a kényes helyzeten. Klebelsberg Kunó gróf így válaszolt kérdéseimre:

— Még a nyár folyamán érintkezésbe fogok lépni a tudományegyetem jövő évi tanácsával s azt az álláspontot fogom képviselni, hogy

nőket is vegyenek fel az egyetem orvosi karára.

Uj nőhallgatókat nem igen lehet majd felvenni, hiszen a túltermelés így is nagy, de helyet kell biztosítani azoknak a medikáknak, akiket annak idején már felvettek a fakultásra. Egyébként nem olyan sötét a helyzet, amilyennek az első pillanatban látszik. Pécssett most van berendezés alatt a női internátus.

A kultuszminiszter ur bizonyára érvényt fog szerezni akaratának s ezzel fontos elvi kérdést sikerül majd tisztázni. A budapesti egyetem orvosi karának ugyanis nem volt jögalapja arra, hogy volt növendékei előtt becsukja a kaput, s főleg azokkal a medikákkal nem lett volna szabad ilyen mostohán bánni, akiknek semmiféle bűn nem terheli a lelkét. A kirekesztett nőhallgatók zöme semmit sem vett s csak azért került a jégre, mert a tanári kar többsége nőmentes fakultásért esengett. En-

nek a mozgalomnak Bársony János orvostanár állt az élén. Így történt, hogy az orvosi fakultáson hármas numerus clausus jött divatba minden jogszabály ellenére. A Haller-féle törvény alapján csak korlátozott számban vettek fel orvosjelölteket s ugyancsak ezen az alapon csak öt százalékban engedtek be új zsidóvallású ifjakat, ráadásul pedig a nőket teljesen kiszorították az utcára. Erre az utóbbi intézkedésre hasztalan kerestek volna jogi bázist. Nem is kerestek. Ugyanakkor azonban az orvosi kar szembekerült azal a közismert királyi döntéssel, amely megengedi, hogy magyar medikák is legyenek a világon. Még érdekesebb, hogy a numerus clausus-féle törvény sem bolygatta meg a királyi rezolúciót, sőt éppen ez a törvény szabadelvű lépést is tett, amikor emberségesen kimondotta, hogy a szerzett jogokat úsztelelben kell tartani.

Mégis kiszorították a nőket. Bizonyára igaz, amit az orvosi karon hivatalosan mondanak, hogy fullasztó már a túlszűfolttság s ez ártalmára van a korszerű orvosképzésnek. De ez ellen nem az az orvosság, hogy kitessekelik a nőket. S éppen azokat a medikákat, akiknek törvényben biztosított jogaik vannak. Ha már szükséges, vegyenek fel kevesebb hallgatót, de

a létszámot okos arányban fiukból és leányokból válogassák össze már az első szemeszterben.

A többi évfolyamokon pedig vegyék fel mind a felvételre jogosult volt medikákat, mert így parancsolja a törvény. Azt talán nem fogják ridegen tagadni, hogy orvosnők is kellene a mai beteg társadalomnak. Nagyon nagy szükség van rájuk éppen azokon a kör-területeken, ahol a férfiak nem pótolhatják a női türelmet és odaadást. Gondoljunk csak a hályogány gyermekek tizezreire és az orvos nélküli magyar falura. Ezért járt el helyesen a pozsonyi Erzsébet-egyetem orvosi kara, amikor nem tördve bizonyos skrupulusokkal, szárnya alá vette azokat a nőket is, akiket nem engedtek vissza a régi Alma Materbe. Alkalmam volt beszélni Pekár Mihály orvostanár ural, e nemes cselekedet előharcosával, aki most is szép álmokat szövöget az új orvosnemzedékről ideiglenes

dékáni hivatalában.

— Felvettük és tanítottuk azokat a medikákat, akiket a budapesti egyetem kirekesztett. Kötelességünknek éreztük, hogy erre az utra térjünk. Most lemegyünk majd Pécsre, de egyelőre csak az első és második évfolyamot visszük magunkkal, mert Pécssett nincs még elég hely az egész orvosi fakultás befogadására. A harmad-, negyed- és ötödévesek egy évig még Budapesten maradnak. Ilyenformán csak azokat az első- és másodéves medikákat fenyegeti a megélhetés gondja, akik itt a fővárosban szüleiknél vagy rokonaiknál laktak s most Pécssett idegen kényerre volnának utalva.

A baj tehát nem nagy s ha a budapesti orvosi kar szeptemberre megkegyelmez a nőknek, minden súlyosabb zökkenés is el fog maradni. Dicséretére szolgál a főiskolai ifjuságnak, hogy néhány hét óta rend és fegyelem az ur a tudomány csarnokaiban. A Pázmány Péter-egyetem összes fakultásain normális a tanulmányi eredmény, kivéve azt a csuf szépséghibát, hogy

az orvosi karon ötvennyolc medikusnak — hanyagságuk miatt — nem írták alá a leckekönyvét.

Ezeknek ismételnők kell a felévet. A bölcsészeti karon ezzel szemben szinte békebeli iramig fokozták a munkát. Száztizenhat ifjut és hölgyet avattak filozófiai doktorrá. A hallgatók soraiban több külföldi is volt, köztük egy hollandus Jáva-szigetéről, két japán, két birodalmi német, egy svéd, három bolgár (egyikük hölgy) és két orosz. Valamennyien modern nyelveket tanultak. Rájuk természetesen szabadelvűen alkalmazták a numerus clau-

sust. Nagyon helyes és okos lépés, aminek csak egy okosabb folytatása lehet. Az, hogy a magyar ifjuságra is terjesszék ki a kultúra áldásait. Ha már nem a rideg betű diktál iramot, akkor nem vagyunk messze a céltől. Köszönet ezért a tanulásért az itt élő külföldi egyetemistáknak!

Uj tanárokkal bővül szeptemberre a bölcsészeti kar. James O. Hannay anglikán kanonok, a budapesti angol követség lelkésze az angol, *Siciliano* Italo dr. pedig az olasz irodalomból fognak előadást tartani. Svéd lektor is működik s a jövő tanévben is folytatja majd munkáját. *Egyelőre sok baj van a görög nyelvvel.* Általános a tévhit, hogy középiskolai görög-vezettség nélkül is be lehet iratkozni a nyelvtörténeti és filozófiai szakcsoportokra s csak a jelentkezéskor oesudnak fel a volt középiskolások. Bizony muszáj görögül is tanulni.

Az elsőévesek augusztus 1-től 30-ig jelentkezhetnek az egyetemre jól felszerelt kérvényben. A gyógyszerész-hallgatók jelentkezési idejét szeptember 1—10-ike közti időre tették.

Szeptemberben nyílik meg a pécsi Erzsébet-egyetemen az evangélikus teológia.

Ezentúl tehát három keresztény hitfelekezetnek lesz egyetemi teológiája: a katolikusoknak a Pázmány Péter-egyetemen, a reformátusoknak Debrecenben, az evangélikusoknak pedig Pécsen. Nőhallgatókat minden egyetemre felvesznek s talán a budapesti orvosi fakultás is megkegyelmez nekik. Az *Erzsébet-egyetemen mintegy négyszáz medika tanul.* Pekár Mihály dr. dékán ur elmondotta nekem, hogy az ifjuság átlag megtette a kötelességét. Ugy látja, hogy a mult zürzavaros évek még erősen éreztetik ugyan a hatásukat, de bizik a szebb jövőben. Bizik abban is, hogy teljesen helyreáll majd a fegyelem s nem lesz több verekedés az egyetemen. A pécsi levegő bizonyára jót fog tenni az ifjuságnak. Lesz internátus, menza is lesz. Lesznek még mosolygó arcu ifjak is, mert a gyűlölet vetését végre alapos fagy érte.

Bizonyára minden művelt magyar ember nagy érdeklődéssel várja ennek a jóslatnak beteljesedését.

Magyó János dr.